

Van ser pocs anys, set en total, des del 1594 fins el 1600 ambdós inclosos que la ciutat de Girona va decidir celebrar la festa del seu patró el 18 de març i no el 29 d'octubre.

L'any 1589 una epidèmia va afligir a molts pobles de Catalunya. La ciutat de Girona, comprovant que en altres ocasions que havien demanat l'ajuda de sant Narcís se n'havia sortit, s'hi va tornar a emparar perquè la pesta no hi arribés. Els jurats (l'òrgan de govern de la ciutat) es van reunir el 20 d'octubre de 1589 i decidiren fer un Vot de Vila que consistia en que cada 29 d'octubre celebrarien una processó –a semblança de la que s'organitzava per Corpus– que sortiria des de la basílica de Sant Feliu a primera hora de la tarda amb una imatge del sant i que recorreria els principals carrers. A més, seria considerada una jornada de dejuni i de festa solemne com la del diumenge, per tant, tots els comerços restarien tancats i la fira d'aquell dia suspesa. La ciutat no va patir els efectes de l'epidèmia i l'acord va entrar en funcionament el 1590.

La Confraria de Sant Narcís va encarregar una imatge de plata del sant vestit de bisbe per ser portada a la processó que va ser sufragada per la corporació municipal. La vigília de la festa era pregonada amb tambors i trompetes pels carrers de la ciutat.

El fet que el 29 d'octubre, el dia de la festa major de Girona, fos declarat dia de devoció i dejuni, va ocasionar grans perjudicis econòmics, sobretot pel que fa a la fira, que aquell dia restava suspesa. És per aquest motiu que tres anys més tard, el 1593, els mateixos Jurats van demanar al bisbe que traslladés la festivitat de Sant Narcís i el Vot al 18 de març. I així va ser des del 1594. La fira continuà celebrant-se el 29 d'octubre fins a principis de novembre. Cal tenir en compte que per la diada de Tots Sants, Girona organitzava una fira de bestiar de les més concorregudes del Principat.

El canvi no va acabar d'agradar als fidels i el culte se'n va ressentir. És per aquest motiu que la commemoració de la festa de Sant Narcís el 18 de març només es va dur a terme entre els anys 1594 i 1600 inclosos. Els Jurats i el bisbe van decidir l'any 1601 tornar-la a celebrar el 29 d'octubre però mantenint el Vot el 18 de març amb la corresponent processó i alliberant-los del dejuni. Des d'aleshores i fins l'entrada de la dècada de 1970, els gironins tenien dues festes dedicades al patró: la del 29 d'octubre (que correspondria a la del martiri) i la del 18 de març (la del Vot de Vila).

La festa del Vot fou molt viscuda: a la basílica de Sant Feliu, se celebraven diferents misses. Un exemple: l'any 1914 des de 2/4 de 6 del matí fins a 3/4 de 12 del migdia. L'ofici solemne, on hi assistia la corporació municipal, era a les 10. A la catedral també hi havia una eucaristia en honor al patró. A més, a totes les esglésies parroquials de Girona, se celebraven misses com el dia de precepte. Aquell dia també era tradició visitar la tomba del sant, i moltes botigues romanien tancades a la tarda. Les oficines municipals tancaven tot el dia.

A la tarda, a dos quarts de 5, sortia la processó des de la catedral, amb la creu processional i la imatge de plata del sant. Baixava per l'escalinata en direcció a la basílica de Sant Feliu on aprofitaven per

QUAN LA FESTA DE SANT NARCÍS SE CELEBRAVA EL 18 DE MARÇ

Programa 2015

entrar al temple i oferir una pregària. Després discorria pels principals carrers del casc antic. El seguici era presidit pel bisbe de Girona, i integrat pel clergat de la ciutat, seminaristes i la corporació municipal. El tancava un piquet de soldats vestits de gala i la banda musical militar. Un cop acabada la guerra civil, la processó ja es va celebrar a l'interior de la catedral, i a la dècada de 1960 tots els actes van passar al matí. L'última referència és de 1972.

Per la vigília, tant a Sant Feliu com a la catedral, es cantaven resos litúrgics.

Quan el 18 de març s'esqueia en Setmana Santa, la festa del Vot es traslladava a un altre dia.

També cal esmentar la Novena a Sant Narcís que se celebrava poc abans de Setmana Santa (acabava la vigília del diumenge de Rams) a la basílica de Sant Feliu. L'any 1702, novament els gironins van demanar auxili al sant perquè els alliberés d'una passa d'atacs de feridura (ictus cerebral). En agraïment van instaurar aquesta pràctica devocional que es va celebrar fins l'any 1946. Una comissió passava per les cases per promocionarla i recollir donatius.

Serà bo recordar que la festa de Sant Narcís en la data del 29 d'octubre ja surt documentada en el segle XI, la mateixa que va fixar el *Martirologi d'Adó* l'any 858 pel sant Narcís bisbe de Jerusalem. L'any 1584 el primer *Martirologi Romà* posà el "sant Narcís de Girona" el 18 de març; d'aquí que s'escollís aquest dia quan es va voler traslladar la festa.

El *Martirologi Romà* actual (edició del 2004) només parla del sant Narcís bisbe de Jerusalem el 29 d'octubre. La referència del 18 de març ha quedat anul·lada. El "sant Narcís gironí" sí que surt en canvi, en la data del 29 d'octubre, en els calendaris litúrgics anuals de la Conferència Episcopal Tarraconense i en el de la Fundació Pere Farnés.

Àngel Rodríguez Vilagran



Capelleta de Sant Narcís situada al carrer del Portal de la Barca de Girona, restaurada l'any 1949, i documentada el 1801. (Foto: Àngel Almazan).